

8.1.2024 34. helluntain jälkeinen keskiviikko

Vuoroluvun mukainen epistola on Hepr. 5: 11 – 6: 8 ja evankeliumi on Luuk. 21: 5 – 8a, 10 – 11, 20 – 24. Kyseessä on 29. helluntain jälkeisen viikon keskiviikko. Tekstin ja kommentaarit löydät 4.12.2024 kohdalta.

Aloitän tässä vaiheessa eri toimitusten epistola- ja evankeliumitekstien läpikäymisen.

Kasteen sakramentin epistola

”Tiedättehän, että meidät kaikki Kristukseen Jeesukseen kastetut on kastettu hänen kuolemaansa. Näin meidät kasteessa annettiin kuolemaan ja haudattiin yhdessä hänen kanssaan, jotta mekin alkaisimme elää uutta elämää, niin kuin Kristus Isän kirkkauden voimalla herätettiin kuolleista. Jos kerran yhtäläinen kuolema on liittänyt meidät yhteen hänen kanssaan, me myös nousemme kuolleista niin kuin hän. Tiedämme, että vanha minämme on yhdessä hänen kanssaan ristiinnaulittu, jotta tämä syntinen ruumis menettäisi valtansa emmekä enää olisi synnin orjia. Se, joka on kuollut, on näet päässyt vapaaksi synnin vallasta. Mutta jos kerran olemme kuolleet Kristuksen kanssa, uskomme saavamme myös elää hänen kanssaan. Tiedämme, että koska Kristus on herätetty kuolleista, hän ei enää kuole eikä kuolemalla ole enää valtaa häneen. Kun Kristus kuoli, hän kertakaikkisesti kuoli eroon synnistä. Kun hän nyt elää, hän elää Jumalalle. Ajatelkaa tekin samoin itsestänne: te olette kuolleet pois synnistä ja elätte Jumalalle Kristuksessa Jeesuksessa.” (Room. 6: 3 – 11)

”Tiedättehän” viittaa roomalaisille annettuun kristilliseen opetukseen, joka käsitteli myös kastetta ja sen merkitystä. Uudessa testamentissa sana kastaa viittaa joko juutalaisten rituaalisiin pesuihin (Mark. 7: 3 - 4; Luuk. 11: 38) tai Johannes Kastajan suorittamaan kasteeseen (Joh. 1: 25, 28) tai kristilliseen kasteeseen (Gal. 3: 27). Paavalin teksti tässä näyttää viittaavan upottamiseen, mutta meillä ei ole täyttä varmuutta, noudatettiinko upotuskastetta varhaisessa kirkossa.

Teksti ilmaisee, että kastetulla on erityinen suhde Kristukseen joka johtaa uuteen elämään Kristuksessa. Kastettu tulee yhteyteen kärsivän ja kuolevan Kristuksen kanssa. Siinä ei korostu kuoleva Kristus vaan itse kuolema, joka on samalla voitto synnistä.

Kastetoimituksessa toteutetaan itse kuolema laskemalla kastettu veteen, hautaaminen (upottamalla) ja ylösnousemus nostamalla kastettu vedestä. Paavali korostaa tätä yhteyttä Kristuksen hautaamiseen.

Meidät haudataan yhdessä Kristuksen kanssa. Tämä yhdessäolo Kristuksessa jatkuu myös silloin, kun Hänet herätettiin Isän kirkkauden voimalla. Tämä kirkkaus muuttaa myös meidät, ”jotta mekin alkaisimme elää uutta elämää”. Kaste tekee meidät kristityiksi ja voimme elää Kristuksen kanssa, silloin me olemme uusi luomus.

”Yhtäläinen kuolema on liittänyt meidät yhteen” tuo mieleen puun varttamisen. Johonkin (vanhaan) puuhun liitetään oksa (esim. Suomessa omenapuut). Oksa elää ja kasvaa mutta saa ravinteensa vanhasta puusta. Tämä on kuvaus, jonka avulla selitetään kristillistä elämää. Yhtäläinen kuolema on se, joka yhdistää meidät Kristukseen. Tämä johtaa nousemiseen kuolleista. Vanha minämme tarkoittaa vanhaa ihmistä, joka on synnin vallan alaisuudessa. Tämä ihminen ristiinnaulitaan, jolloin synti menettää vallan. Kasteen merkitys paljastuu tässä: ihminen ei ole enää synnin vallassa, se ei erota häntä Jumalasta. Kuolema merkitsee, että ihmistä ei voi rangaista tai että ihminen ei enää kykene tekemään syntiä. Kaste on kuolemista pois synnistä. Vanha synnillinen elämä on tullut loppuun ja alkaa uusi elämä.

”Kuolla Kristuksen kanssa” merkitsee kastetta. Kastetoimitus ei sinällään riitä, tarvitaan uskoa siihen, mitä on tapahtunut. Jos meillä on uskoa, niin voimme elää Kristuksen kanssa.

Kristuksen ylösnousemus on tuonut kristityt kirkkauden aikaan vapauttaen heidät synnistä ja kuolemasta. Vaikka Kristus tuli ihmiseksi ja samalla syntisten kaltaiseksi, Hän kuolemallaan ja ylösnousemisellaan rikkoi synnin vallan. Tämä voitto on perusta kastetun kristityn vapauttamiselle synnin vallasta. Kristuksen tärkein tehtävä ei ollut evankeliumin julistaminen tai Hänen messiaanisuutensa vahvistaminen, vaan se, että Hän toi ihmisille uuden elämän mahdollisuuden ja antoi heille Hengen.

”Kristus kuoli kertakaikkisesti eroon synnistä.” Tätä tapahtumaa ei tarvitse toistaa. Hän kuoli synnille, vaikka ei syntiä tuntenutkaan. Ylösnousemisen jälkeen Hänen suhteensa Isään on uudistunut ja tähän suhteeseen Hän tuo myös kastetut kristityt.

Lopputuloksena on, että kastetut kristityt ovat ”kuolleet pois synnistä”. Kristityn elämän tulisi tapahtua ”Kristuksessa Jeesuksessa”. Tämä mahdollistuu Hengen avulla.

Kasteen sakramentin evankeliumi

”Kaikki yksitoista opetuslasta lähtivät Galileaan ja nousivat vuorelle, minne Jeesus oli käsenyt heidän mennä. Kun he näkivät hänet, he kumarsivat häntä, joskin muutamat epäilivät. Jeesus tuli heidän luokseen ja puhui heille näin: ”Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käsenyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti.” (Matt. 28: 16 – 20)

Samasta aiheesta kirjoittavat kaikki opetuslapset (Mark. 16: 14 – 18; Luuk. 24: 36 – 49; Joh. 20: 19 – 23).

Tämä lyhyt teksti on hyvin rikas. Sen on sanottu ennakoivan Kristuksen toista tulemistä tai Danielin näyn Ihmisen Pojasta osittaista toteutumista.

”Kaikki yksitoista opetuslasta” tekstinä paljastaa Juudas Iskariotin puuttumisen. Vuori todennäköisesti tarkoittaa sitä vuotta, jolla Kristus kirkastui (Matt. 17: 1). ”He näkivät” ylösnousseen Kristuksen, mutta näky ei ole tässä tärkein. Tekstissä mainittu kumartaminen on Jumalan palvelemista, joka osoittaa opetuslasten uskoa. Meitä tämän päivän ihmisiä lohduttaa se, että osa heistä epäili, meillä on vielä toivoa.

Jeesuksen sanat voi jakaa kolmeen osaan: jo tapahtuneeseen, nyt tapahtuvaan ja tulevaisuuteen. ”Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä.” Teksti on mennessä aikamuodossa. Siinä ei kerrota, kuka vallan on antanut. Tämä muoto kertoo Jumalan olevan se, joka vallan antoi. Tämä valta on Jumalan valtakunnan valtaa.

Seuraavaksi siirrytään nyt tapahtuvaan asiaan. ”Menkää siis” on opetuslapsille annettu tehtävä. Tästä alkaa lähetystehtävä. Kohteena ovat ”kaikki kansat”, myös juutalaiset. Se käsittää myös erilaiset kulttuurit. Lähetystyön työmuotoja on kaksi. Ensimmäisenä mainitaan kastaminen. Tämän tuli tapahtua ”Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen”. Voi olla, että tällä muodolla on juurensa myös Vanhassa testamentissa. Profeetallisessa kirjallisuudessa on näkyjä sisältäviä kirjoituksia, joita on luettu lopun ajan kirjallisuuteen kuuluvina. Näistä löytyy mainintoja Jumalasta, Ihmisen Pojasta ja Enkelistä (Dan. 7; Hes. 1 ja apokryfinen 1. Enok 14). Teksti ei sisällä mainintaa ympärileikkauksesta! Lauseesta kannattaa myös huomata, että vaikka persoonia on kolme, niin sana nimi on yksikössä, sillä Pyhä Kolminaisuus on yksi.

Toinen lähetystyön muoto on opettaminen. Opetuslasten on jatkettava Jeesuksen aloittamaa opetusta. Se luo pohjan Kirkon opetukselle, teologialle. Tässä yhteydessä opetuksen materiaali on Matteuksen evankeliumissa, erityisesti Vuorisaarnassa, joka sisältää myös Vanhasta testamentista nousevaa opetusta. Tämä opetus sisältää niin opillisen kuin käytännön kristillisen elämäntavan opettamisen.

Viimeisenä asiana tekstissämme on tulevaisuuteen suuntautuva lupaus: ”Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti. Joissakin käsikirjoituksissa teksti päättyy sanaan Amen: totta, totisesti, näin on. Tässä lupauksessa toteutuu profeetta Jesajan ilmoittama (Jes. 7: 14) ja enkelin Joosefille välittämä (Matt. 1: 23) Jeesuksen nimi Immanuel: ”meidän kanssamme on Jumala”.